

Lausunto / Oikaisuvaatimus ELY:n päätöksestä / Vedenottamoiden tarkkailuohjelma

Ympäristölautakunta 25.01.2024 § 5
106/14.05.01.02/2023

Esittelijä: Vt. Kaupunkikehitysjohtaja Hallenberg Jani
Valmistelija: Ympäristöpäällikkö Siik Pirjo

Karkkilan vesihuoltolaitoksen tilaama Haaviston, Toivikkeen ja Pyydysmäen vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelman päivitys on laadittu 5.7.2019. Uudenmaan ELY-keskus hyväksyi tarkkailuohjelman 25.2.2020, mutta päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen ja valitusten jälkeen korkein hallinto-oikeus kumosi asiaa koskevat päätökset ja palautti asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi 19.01.2023. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen mukaan aluehallintovirasto ei ole voinut jättää ELY-keskuksen tarkkailuohjelman päätöstä koskevaa oikaisuvaatimusta tutkimatta, koska oikaisuvaatimuksen tekijää on pidettävä vesilaissa tarkoitettuna asianosaisena, jolla on oikeus hakea oikaisua tarkkailuohjelmaa koskevaan päätökseen.

Asian uudelleen käsittelyssä Etelä-Suomen aluehallintovirasto 6.9.2023 kumosi Uudenmaan ELY-keskuksen Karkkilan vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelman hyväksymistä koskevan päätöksen 25.2.2020 ja palautti asian ELY-keskukselle uudelleen käsiteltäväksi. Uudenmaan ELY-keskus antoi uuden päätöksen tarkkailuohjelman päivityksestä 30.10.2023. Päätöksellään se hyväksyi tarkkailuohjelman Pyydysmäen vedenottamon osalta, mutta Haaviston ja Toivikkeen vedenottamojen osalta se totesi, ettei niiden vedenottoluvassa ole velvoitettu tekemään pohjaveden tarkkailua, joten kyse on vapaaehtoisesta tarkkailusta. Päätös edellyttää, että tarkkailuohjelma päivitetään niin, että ohjelmasta tulee selkeästi esille velvoitetarkkailu Pyydysmäen vedenottamolla ja vapaaehtoinen ennakoiva tarkkailu Haaviston ja Toivikkeen vedenottamolla.

Tästä ELY-keskuksen uudesta päätöksestä on tehty oikaisuvaatimus 7.12.2023 Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, joka on pyytänyt Karkkilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa 5.2.2024 mennessä. Liitteenä oikaisuvaatimus (alkuperäinen oikaisuvaatimus 316 sivua kokonaisuudessaan vain ympäristölautakunnan nähtävissä, verkkosivuilla yleisesti nähtävissä ainoastaan julkisuuslain mukaisesti käsitelty oikaisuvaatimus 7.12.2023 ilman siihen liittyviä aikaisempia viestejä ja tekstejä 4 sivua) sekä oikaisuvaatimuksen liitteet (15 kpl).

Vedenottamoiden tarkkailuohjelma laaditaan pohjavesialueiden virtaamiin, pohjavedenpinnan korkeuksiin sekä pohjaveden laatuun kohdistuvien vedenoton vaikutusten tarkkailemiseksi. Tarkkailuohjelman laatimisesta määrätään vesilain nojalla myönnettyssä vedenottoluvassa. Vuonna 2019 laaditun tarkkailuohjelman muutosesityksen mukaan Pyydysmäen vedenottamon ympäristössä pohjaveden pinnankorkeutta seurataan seitsemästä pohjavesiputkesta (HP1, HP2, HP3, HP4, HP5, HP6, HP7). Laadun tarkkailu pohjavesiputkista on esitetty lopetettavaksi, koska ottamo on ollut tarkoitus jättää varavedenottamoksi. Vedenottoa vähennettiin Pyydysmäen vedenottamolla vuonna 2018 ja raporteissa on todettu, että vedenotto lopetettiin vuonna 2019. Käytännössä vedenottoa ei kuitenkaan

ole lopetettu täysin, vaan Pyydysmäen ottamon vettä toimitetaan yhä muutamiin ottamon läheisyydessä sijaitseviin talouksiin. Pyydysmäen ottamon pohjavesiputkista seurataan yhä pohjaveden pinnan tasoja, mutta vedenlaadun seuranta pohjavesiputkista on lopetettu vuonna 2022. Talouksiin toimitettavan veden laatua kuitenkin seurataan vedenottamolla otettavista näytteistä. Liitteenä vedenottamoiden pohjavesien tarkkailuraportti vuodelta 2022.

Ehdotus:

Vt. Kaupunkikehitysjohtaja Hallenberg Jani
Ympäristölautakunta antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon:

Uudenmaan ELY-keskuksen Karkkilan kaupungin vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelman hyväksymispäätöstä 30.10.2023 koskeva oikaisuvaatimus tulee hylätä.

ELY-keskuksen päätös perustuu vesilakiin sekä sen nojalla annettuun päätökseen Pyydysmäen vedenottamon vesilain mukaisesta luvasta. Pohjaveden tarkkailusta on määrätty ainoastaan Pyydysmäen vedenottoluvassa. Haaviston tai Toivikkeen vedenottoluvassa ei määräystä tarkkailusta ole, joten kyse on vapaaehtoisesta tarkkailusta eikä ohjelma niiden osalta tarvitse viranomaishyväksyntää. Ympäristölautakunnan tietojen mukaan Pyydysmäen ottamon tarkkailussa olevat pohjavesiputket eivät sijaitse oikaisuvaatimuksen tehneen henkilön omistamalla maalla, joten hän ei ole asianosainen pohjaveden tarkkailuohjelmaa koskevassa asiassa, josta ELY-keskus päätöksen on tehnyt. Oikaisuvaatimuksessa esitetyt asiat, jotka eivät koske itse pohjaveden tarkkailua, tarkkailupisteitä, tarkkailun aikataulua tai veden analysointia, eivät liity tarkkailuohjelman hyväksymiseen.

Pyydysmäen pohjavesitarkkailun osalta vuonna 2019 laadittu tarkkailuohjelman muutosesitys on asianmukainen, mikä ilmenee pohjaveden tarkkailusta saaduista raporteista. Kuitenkin vuoden 2019, jolloin ohjelman muutosesitys on laadittu, jälkeen on Pyydysmäen ottamon käyttötilanne muuttunut siitä, mitä tuolloin on arvioitu. Koska veden otto ei ole loppunut kokonaan, tulisi tarkkailuohjelma päivittää nykytilanteen mukaiseksi. Myös ELY-keskuksen päätöksen vaatimus tarkentaa tarkkailuohjelman luonnetta selkeyttäisi ohjelmaa. Vedenottamoiden vesilain mukaiset luvat olisi syytä liittää tarkkailuohjelmaan.

Päätös:

Esittelijä teki seuraavan muutetun päätösehdotuksen:
Ympäristölautakunta antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon:

Uudenmaan ELY-keskuksen Karkkilan kaupungin vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelman hyväksymispäätöstä 30.10.2023 koskeva oikaisuvaatimus tulee hylätä.

ELY-keskuksen päätös perustuu vesilakiin sekä sen nojalla annettuun päätökseen Pyydysmäen vedenottamon vesilain mukaisesta luvasta. Pohjaveden tarkkailusta on määrätty ainoastaan Pyydysmäen vedenottoluvassa. Haaviston tai Toivikkeen vedenottoluvassa ei määräystä tarkkailusta ole, joten kyse on vapaaehtoisesta tarkkailusta eikä ohjelma niiden osalta tarvitse viranomaishyväksyntää. Ympäristölautakunnan tietojen mukaan Pyydysmäen ottamon tarkkailussa olevat pohjavesiputket eivät sijaitse oikaisuvaatimuksen tehneen henkilön omistamalla maalla, joten hän ei ole asianosainen pohjaveden tarkkailuohjelmaa koskevassa

asiassa, josta ELY-keskus päätöksen on tehnyt. Oikaisuvaatimuksessa esitetyt asiat, jotka eivät koske itse pohjaveden tarkkailua, tarkkailupisteitä, tarkkailun aikataulua tai veden analysointia, eivät liity tarkkailuohjelman hyväksymiseen.

Pyydysmäen pohjavesitarkkailun osalta vuonna 2019 laadittu tarkkailuohjelman muutosesitys on asianmukainen, mikä ilmenee pohjaveden tarkkailusta saaduista raporteista. Kuitenkin vuoden 2019, jolloin ohjelman muutosesitys on laadittu, jälkeen on Pyydysmäen ottamon käyttötilanne muuttunut siitä, mitä tuolloin on arvioitu. Koska veden otto ei ole loppunut kokonaan, tulee tarkkailuohjelma päivittää nykytilanteen mukaiseksi. Myös ELY-keskuksen päätöksen vaatimus tarkentaa tarkkailuohjelman luonnetta selkeyttäisi ohjelmaa. Vedenottamoiden vesilain mukaiset luvat tulee liittää tarkkailuohjelmaan.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto